

ПРАВО И ПОЛИТИКА

УДК 34/35(497.11)(094.5.072)“1997“

DOI: <https://doi.org/10.22182/spm.6242018.10>

Оригинални научни рад

Српска политичка мисао

број 4/2018.

год. 25. vol. 62

стр. 211-230

Дејан Б. Ђурђевић*

Правни факултет, Универзитет у Београду

НОВА ПРАВОСУДНА ЗАНИМАЊА И УСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ ПРАВОСУДНОГ ИСПИТА**

Сажетак

Рад је посвећен практичној примени Закона о правосудном испиту из 1997. године на правосудне професије које су уведене у правни систем Републике Србије петнаест година по његовом доношењу (јавни извршитељ и јавни бележник). Кључни услов за приступање правосудном испиту јесте радно искуство на пословима правне струке. Дужина радног искуства зависи од тога у којој правосудној професији је оно стицано. Суочено са чињеницом да Закон о правосудном испиту не помиње јавне бележнике и јавне извршитеље, јер те професије нису постојале у време када је он донет, Министарство правде подводи у пракси јавнобележничке и извршитељске приправнике под норму која се односи на приправнике у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе. Након анализе аргумената које у својим мишљењима износи Министарство правде, као и теоријских проблема везаних за постојање правне празнине и њено попуњавање аналогном, аутор настоји да одговори на питање да ли се у пракси Закон о правосудном испиту правилно примењује на јавне бележнике и јавне извршитеље као нова правничка занимања и да ли је за пра-

* Електронска адреса аутора: djurdjevic.dejan@gmail.com

** Рад је резултат истраживања у оквиру пројекта *Идентитетски преображај Србије*, који се реализује на Правном факултету Универзитета у Београду.

ведан третман тих нових правничких занимања неопходна његова измена.

Кључне речи: аналогија, јавни бележник, јавни извршитељ, правосудни испит, правна празнина

1. УВОД

Услови за полагање правосудног испита предвиђени су Законом о правосудном испиту,¹ који је донет пре двадесет година. Једна од законских претпоставки за излазак на правосудни испит јесте и радно искуство које је стечено на пословима правне струке. Дужина радног искуства које је услов за полагање правосудног испита зависи од тога где је кандидат радио и уређена је за правничка занимања која су постојала у време доношења ЗПИ. У међувремену је правни систем Републике Србије обogaћен новим правничким професијама, као што су јавни извршитељ и јавни бележник. Тим новим правничким професијама додељени су они послови који су у време доношења ЗПИ спадали у судску надлежност, као што су спровођење извршења и поступање у појединим ванпарничним поступцима (нпр. поступак за сачињавање и потврђивање исправе и оставински поступак).² Увођење нових правничких занимања није било праћено променама ЗПИ. Због тога је неопходно размотрити да ли се у пракси тај времешни закон правилно примењује на нова правничка занимања и да ли је за праведан третман тих нових правничких занимања неопходна његова измена.

2. ДУЖИНА РАДНОГ СТАЖА КАО УСЛОВ ЗА ПОЛАГАЊЕ ПРАВОСУДНОГ ИСПИТА

Приликом нормирања дужине радног искуства у правној струци које је услов за излазак на правосудни испит, законодавац разликује три категорије кандидата (члан 2, став. 1 ЗПИ). Прву категорију чине кандидати који су радно искуство стицали на пословима класичних правосудних професија. То су кандидати који су радили у суду, јавном тужилаштву, јавном правобранилаштву и адвокатури. За такве кандидате је довољно да имају две године радног

1) Закон о правосудном испиту – ЗПИ, *Службени гласник РС*, бр. 16/97.

2) О положају и надлежностима јавних извршитеља, види уместо свих: Никола Бодирога, *Теорија извршног поступка*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012, стр. 89 и даље. О надлежностима јавних бележника, види уместо свих: Дејан Ђурђевић, *Јавнобележничка делатност*, Досије студио, Београд, 2014, стр. 15 и даље.

искуства да би могли приступити полагању правосудног испита. У другу групу спадају кандидати за које би се могло рећи да су се бавили пословима из управно-правне материје. Реч је о кандидатима који су радили у државном органу, органу територијалне аутономије и локалне самоуправе. Таквим кандидатима је за полагање правосудног испита потребно трогодишње радно искуство. Трећу категорију чине кандидати који су се бавили осталим правничким занимањима која се не могу подвести под правничка занимања из претходних двеју категорија. Законодавац *exempli causa* наводи правнике који су радили у предузећу и установи. За кандидате из те категорије законодавац тражи четворогодишње радно искуство да би им се дозволио излазак на правосудни испит.

На основу изложеног може се закључити да је законодавац дужину радног искуства које је потребно за полагање правосудног испита уредио правилом са два изузетка. Правило је да правосудни испит може полагати дипломирани правник који има четири године радног искуства на пословима правничке струке. Од тог правила се одступа у две групе случајева. Први изузетак предвиђен је за правнике који су радили у суду, јавном тужилаштву, јавном правобранилаштву и адвокатури, којима је за полагање довољно да имају две године радног искуства, док је други изузетак прописан за правнике који су радили у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, који могу да приступе правосудном испиту ако имају трогодишње радно искуство.

3. ТРЕТМАН КАНДИДАТА КОЈИ СУ РАДНО ИСКУСТВО СТИЦАЛИ У ИЗВРШИТЕЉСКОЈ И НОТАРСКОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ

Јавни извршитељи су уведени Законом о извршењу и обезбеђењу из 2011. године,³ а почели су са радом 2012. године.⁴ Првобитан назив те правосудне професије био је „извршитељ”, а садашњи назив „јавни извршитељ” уведен је након реформе извршног поступка 2015. године.⁵ Јавним извршитељима су стављени у надлежност одређени послови из сфере извршног поступка: одлучивање о предлогу за извршење на основу веродостојне исправе ради намирања новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности и спровођење извршења (чл. 3, 4. и

3) Види члан 1, став 2 Закона о извршењу и обезбеђењу из 2011. године, *Службени гласник РС*, бр. 31/11, 99/11.

4) Види члан 363. Закона о извршењу и обезбеђењу из 2011. године.

5) Види члан 1. Закона о извршењу и обезбеђењу – ЗИО, *Службени гласник РС*, бр. 106/15, 106/16, 113/17.

493. ЗИО).⁶ До увођења јавних извршитеља суд је био искључиво надлежан и да одређује и да спроводи извршење.⁷ ЗИО не уређује положај приправника у канцеларији јавног извршитеља.

Јавно бележништво (нотаријат) уведено је у правни систем Републике Србије 2014. године.⁸ Нотарима су додељени одређени послови из ванпарнице.⁹ Суштину нотарске делатности чини: састављање јавних исправа о изјавама воље странака и другим чињеницама релевантним за грађанскоправни промет (јавнобележнички запис и јавнобележнички записник), потврђивање приватних исправа о правним пословима на основу којег оне стичу својство јавних исправа (солемнизација) и потврђивање истинитости приватних исправа (овера потписа, рукописа и преписа).¹⁰ До увођења јавног бележништва послови који се тичу сачињавања и потврђивања исправа о правним пословима били су у искључивој надлежности основног (раније општинског) суда,¹¹ а оверу потписа вршили су основни суд и општинска управа као поверени посао.¹² Поред тога, јавни бележници су надлежни да врше депозитне послове¹³ и да као повереници суда спровode одређене ванпарничне поступке (нпр. оставински поступак или поступак за обезбеђење доказа).¹⁴

Положај нотарских приправника и нотарских сарадника уређен је чл. 32–36а ЗЈБ. Реч је о дипломираним правницима који се својим радом у нотарској канцеларији оспособљавају за самостално обављање послова јавног бележника. Јавнобележнички приправник и јавнобележнички сарадник разликују се само по свом радноправном статусу. Док јавнобележнички приправник може да ради код јавног бележника најдуже три године, колико по закону траје његов приправнички стаж, јавнобележнички сарадник се налази у радном односу на неодређено време. У погледу њихових надлежности не постоји никаква разлика. Јавнобележнички приправ-

6) О надлежностима јавних извршитеља, види ближе: Никола Бодирога, *Теорија извршног поступка*, нав. дело, стр. 97 и даље.

7) Види члан 3, став 1. Закона о извршном поступку из 2004. године, *Службени гласник РС*, бр. 125/04.

8) Види члан 182. Закона о јавном бележништву – ЗЈБ, *Службени гласник РС*, бр. 31/11, 85/12, 19/13, 55/14, 93/14, 121/14, 6/15 и 106/15.

9) Види члан 4. Закона о јавном бележништву.

10) О нотарској делатности види исцрпно: Дејан Ђурђевић, *Јавнобележничка делатност*, нав. дело, стр. 15 и даље.

11) Види чл. 164–185. изворног текста Закона о ванпарничном поступку, *Службени гласник РС*, бр. 25/82.

12) Види члан 2. Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа из 1993. године, *Службени гласник РС*, бр. 39/93.

13) Види чл. 170–175. Закона о јавном бележништву.

14) Види чл. 30а–30и. Закона о ванпарничном поступку – ЗВП, *Службени гласник РС*, бр. 25/82 и 48/88 и *Службени гласник РС*, бр. 46/95, 18/05, 85/12, 45/13, 55/14 и 6/15.

ник и јавнобележнички сарадник могу уместо јавног бележника у чијој канцеларији раде да: 1° обављају непосредну припрему за састављање исправа, 2° подижу протесте, 3° састављају записнике о саставу имовине, 4° саопштавају изјаве, 5° врше доставе у пословима који су поверени јавном бележнику и 6° оверавају потписе, рукописе и преписе.

Што се тиче дужине радног искуства које морају имати дипломирани правници запослени у нотарским, односно извршитељским канцеларијама да би им се дозволило полагање правосудног испита, Министарство правде заузело је став да оно мора износити три године. Министарство правде се о том питању изјашњавало у два наврата.¹⁵

У својим мишљењима Министарство правде је пошло од тога да ЗПИ није набројао нове правосудне професије (јавни бележник и јавни извршитељ) у којима дипломирани правници стичу радно искуство које им је потребно за полагање правосудног испита и „да се приликом испитивања испуњености услова за полагање правосудног испита мора ценити правна природа, односно положај субјеката код којих се обављају правнички послови. Даље су анализиране законске одредбе које говоре о томе да јавни извршитељ и јавни бележник врше одређена јавна овлашћења која су им поверена законом. Након те анализе, Министарство правде закључује да услед тога што је јавном бележнику и јавном извршитељу поверено вршење јавних овлашћења, дипломирани правници који су стицали радно искуство у нотарској, односно извршитељској канцеларији могу да се уподобе својим колегама који су радили у државном органу, као и органу територијалне аутономије и локалне самоуправе. Следствено томе, дипломирани правник који ради код нотара, односно јавног извршитеља мора да има три године радног искуства да би му се дозволило да полаже правосудни испит.

Министарство правде је покушало да образложи због чега дипломирани правници који су радно искуство стицали код нотара, односно јавног извршитеља не могу да се уподобе својим колегама из суда, јавног тужилаштва, адвокатуре и правобранилаштва. Међутим, у образложењу тог свог становишта оно није било доследно. Наиме, у Мишљењу од 26. фебруара 2015. године истакнут је аргумент исцрпљеног каталога (*numerus clausus*): дипломирани правник који ради у нотарској, односно извршитељској канцеларији не може се подвести под занимања за која се тражи двогодишње радно

15) Види: Архива Министарства правде, Мишљење Министарства правде бр. 011-00-00069/2015-05, 26. фебруар 2015. године и Архива Министарства правде, Мишљење Министарства правде бр. 011-00-00244/2016-05, 21. новембар 2016. године.

искуство као услов за полагање правосудног испита „јер су та занимања таксативно набројана (суд, јавно тужилаштво, јавно правобранилаштво и адвокатура)”. У Мишљењу од 21. новембра 2016. године Министарство правде аргумент покушава да пронађе у уставном положају јавних бележника, односно јавних извршитеља: „У вези са изнетим, полазећи од правне природе јавнобележничке делатности, с једне стране, а са друге, да јавни бележници нису посебна уставна категорија као што су судови, јавна тужилаштва и адвокатура, мишљења смо да правосудни испит може полагати јавнобележнички приправник који је дипломирао на правном факултету и који је после завршеног правног факултета стекао три године радног искуства на пословима правне струке код јавног бележника.”

4. АНАЛИЗА ИЗНЕТОГ СТАНОВИШТА

Приликом решавања питања дужине радног искуства које је потребно дипломираним правницима из нотарских и извршитељских канцеларија за полагање правосудног испита Министарство правде је користило аналогију. На дипломиране правнике који су радно искуство стицали у нотарским и извршитељским канцеларијама применило је правну норму која уређује положај дипломираних правника који су радили у органима управе, локалне самоуправе и територијалне аутономије полазећи од тога да је њихов положај сличан јер им је поверено вршење јавних овлашћења.

Међутим, у вези са становиштем које је дошло до изражаја у наведеним мишљењима Министарства правде спорно питање је да ли постоји правна празнина, а уколико је одговор на ово питање позитиван, отвара се и питање које се тиче правилне примене аналогије у конкретном случају.

4.1. Да ли у конкретном случају постоји правна празнина?

Претпоставка за аналогију јесте постојање правне празнине. Аналогија, наиме, подразумева да постоји неуређен случај и да се на њега примењује норма која уређује други сличан случај зато што *ratio legis* те норме одговара неуређеном случају.¹⁶ Министарство правде у Мишљењу од 25. фебруара 2015. године каже да ЗПИ „није таксативно набројао и субјекте са јавним овлашћењима, па ни нове правосудне професије”, из чега изводи закључак

16) О аналогији, види уместо свих: Будимир Кошутић, *Основи науке о држави и праву*, Виша школа унутрашњих послова, Београд, 1982, стр. 242.

да постоји правна празнина. Поставља се питање да ли се таква аргументација може прихватити ако се има у виду члан 2. став 1. ЗПИ, у којем стоји: „Правосудни испит може полагати лице које је дипломирало на правном факултету и које је после завршеног правног факултета стекло две године радног искуства на пословима правне струке у суду, јавном тужилаштву, јавном правобранилаштву и адвокатури или три године радног искуства на пословима правне струке у органу за прекршаје, другом државном органу, органу територијалне аутономије и локалне самоуправе или четири године радног искуства на пословима правне струке у предузећу, установи или другој организацији” (подвукао Д. Ђ.). То што се у цитираној одредби изричито не помињу јавни бележник и јавни извршитељ не мора *per se* значити да постоји правна празнина. Нотарска и извршитељска канцеларија могу технички да се подведу под законски израз „или другој организацији”, из чега би могао проистећи закључак да дипломирани правници из извршитељских и нотарских канцеларија морају имати четири године радног искуства да би могли полагати правосудни испит.

Ако пођемо од тога да правна празнина постоји само онда када је законодавац пропустио да за одређену групу случајева предвиди правило које би на њих било применљиво, онда се поставља питање да ли су правне празнине уопште могуће.¹⁷ Наиме, поједини случајеви уређени су мноштвом правних норми које имају различит степен апстрактности, при чему је однос апстрактне и конкретне норме заснован на принципу *lex specialis derogat lege generali*. У таквом потпуном систему сваки случај је регулисан, ако не непосредно (специјалном нормом), онда бар посредно (генералном нормом), што би могло да наведе на закључак да не постоје правне празнине (логичка затвореност права). То је на пример случај са посебним облигационим уговорима¹⁸ (нпр. уговор о продаји) на које се могу применити најопштије грађанскоправне норме о правним пословима (општи део грађанског права), затим нешто конкретније норме о уговорима (општи део облигационог права) и на крају специјална правила за одређени тип уговора (посебан део облигационог права). Ако законодавац пропусти да предвиди неко правило за посебан облигациони уговор, на тај уговор су

17) О том проблему види: Тома Живановић, *Систем синтетичке правне филозофије*, САНУ, Београд, 1959, стр. 147.

18) Упореди: Ernst Kramer, *Juristische Methodenlehre*, Verlag Beck, Manz, Stämpfli Verlag, München-Wien-Bern, 2016, стр. 209, који истиче да посебни део облигационог права, који захтева суптилно одмеравање интереса саговорника често представља ризницу прикривених правних празнина. Крамер то објашњава тиме што законодавац не ретко не показује осећај за дистинкције, док пракса тражи избалансирана решења.

применљива општија правила уговорног права или чак најопштија правила о правним пословима, што би могло да наведе на закључак да у таквим ситуацијама не постоји правна празнина.

Таквом приступу одређивања појма правне празнине изричито се противио професор Радомир Лукић.¹⁹ Он с правом сматра да генералне норме могу да пруже извесне индикације за решавање конкрет-ног случаја, али су исувише неодређене да би се на основу њих могло извести прецизно правно регулисање. Анализирајући тај проблем на примеру примене општих правила уговорног права на колективне уговоре, Лукић указује на још једну тешкоћу, а која се огледа у томе „што су ти општи прописи (општа правила уговорног права) прављени с обзиром на индивидуалне уговоре, што се дакле колективни уговори умногом разликују од уговора које предвиђа закон.”²⁰

Неспорно је да је гледиште законодавца да примена генералне норме на све случајеве који би се под њу могли подвести неће дати задовољавајући резултат. Због тога законодавац за одређену групу случајева прописује специјалне норме. Пропуштање законодавца да пропише специјалну норму за неку другу групу случајева који су слични случајевима за које је већ прописао специјалну норму, не значи да се на такве случајеве примењује генерална норма, већ треба узети да ту постоји правна празнина.

На сличном становишту стоји и инострана теорија, која прави разлику између отворених и прикривених правних празнина.²¹ Отворене правне празнине (*offenen Lücken*) постоје онда када законодавац за одређену групу случајева није предвидео правило које би се на њих могло применити. О прикривеним празнинама (*verdeckten Lücken*) говори се онда када постоји правило које би се технички могло применити на одређену групу случајева, при чему примена тог правила на ту групу случајева не одговара његовом циљу или разлогу (*ratio legis*). Овде се празнина огледа у пропуштању да се пропише изузетак, односно ограничење норме.²² Таква празнина се назива прикривеном јер *prima facie* постоји нор-

19) Радомир Лукић, *Методологија права*, Научна књига, Београд, 1983, стр. 126.

20) Исто. Види и: Ђорђе Тасић, „Има ли празнина у праву и законима?“, у зборнику: *Ђорђе Тасић – Избор расправа и чланака из теорије права* (приредио: Радомир Лукић), САНУ, Београд, 1984, стр. 377, који каже: „Врховна правила ће садржати само изворне моменте и донекле, све остало ће оставити нижим правилима. Тако се може десити да буде испуштен један или други момент и да се, према томе, појави празнина. Оно што логика система тражи то је да се поставе критеријуми за регулисање односа. Али такви критеријуми такође имају ранг међу собом као нижи и виши. Потпуност, која се тражи, била би, дакле, потпуност у томе смислу што ће се поставити критеријум, али не и што ће се све тачке и сви детаљи прикрити прописима.”

21) Види: Karl Larenz, Claus-Wilhelm Canaris, *Methodenlehre der Rechtswissenschaft*, Springer Verlag, Berlin-Heidelberg- New York, 1995, стр. 198 и даље.

22) Karl Larenz, Claus-Wilhelm Canaris, *Methodenlehre der Rechtswissenschaft*, нав. дело, стр.

ма применљива на одређени тип случајева, с тим што њена примена на тај случај није у складу са принципом праведности.²³ У литератури се за прикривене празнине користи и израз *телеолошке празнине (teleologische Lücken)*,²⁴ јер подвођење одређеног случаја под постојећу норму, која би се на њега могла применити, не би било у складу са „законодавчевим планом.”²⁵

Прикривене празнине настају услед тога што приликом стварања правне норме законодавац није узео у обзир чињенице за које је према циљу и разлогу те норме морао да пропише изузетак.²⁶ Следствено томе, да би се одговорило на питање да ли у члану 2. став 1. Закона о правосудном испиту постоји прикривена правна празнина, неопходно је утврдити шта је циљ те норме и да ли тај њен циљ налаже да се за кандидате који су стицали радно искуство у нотарским и извршитељским канцеларијама предвиди специјално правило у погледу дужине радног стажа који им је потребан за полагање правосудног испита.

Приликом одређивања дужине радног искуства које је потребно за полагање правосудног испита законодавац је прилично привилеговао кандидате који су радно искуство стицали на пословима оних правничких професија за које се захтева правосудни испит, а извесне погодности је дао кандидатима који су радно искуство стицали на пословима оних правничких професија за које се тражи државни стручни испит.

Наиме, на правосудни испит са две године радног искуства могу да изађу они кандидати који су радили у суду, јавном тужилаштву, јавном правобранилаштву и адвокатури. За све те правосудне професије потребан је правосудни испит. Нико не може постати судија²⁷, заменик јавног тужиоца²⁸, заменик државног правобраниоца²⁹, нити адвокат³⁰ ако нема положен правосудни испит.

198. Види и: Франц Бидлински, *Правна методологија*, ЦИД, Подгорица, 2011, стр. 85.

23) Види: Hans-Martin Pawlowsky, *Methodenlehre für Juristen. Theorie der Norm und des Gesetz*, C. F. Müller Juristischer Verlag, Heidelberg, 1991, стр. 210.

24) Види Bernd Rütters, Christian Fischer, Axel Birk, *Rechtstheorie mit Juristischer Methodenlehre*, C. H. Beck, München 2016, стр. 515.

25) Hans-Martin Pawlowsky, *Methodenlehre für Juristen. Theorie der Norm und des Gesetz*, нав. дело, стр. 210.

26) Bernd Rütters, Christian Fischer, Axel Birk, *Rechtstheorie mit Juristischer Methodenlehre*, нав. дело, стр. 515.

27) Види члан 43. Закона о судијама, *Службени гласник РС*, бр. 116/08, 58/09, 104/09, 101/10, 8/12, 121/12; 124/12, 101/13, 111/14, 117/14, 40/15, 106/15, 63/16, 47/17.

28) Види члан 76. Закона о јавном тужилаштву, *Службени гласник РС*, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 78/11, 8/12, 101/11, 38/12, 121/12; 101/13, 111/14, 117/14, 106/15, 63/16.

29) Види чл. 39. и 53. став 2 Закона о државном правобранилаштву, *Службени гласник РС*, бр. 55/14.

30) Види члан 6. став 1, тачка 2 Закона о адвокатури, *Службени гласник РС*, бр. 31/11, 24/12.

За бављење правничком струком у државном органу или органу територијалне аутономије и локалне самоуправе није потребан правосудни испит. Државни службеник (лице чије се радно место састоји од послова из делокруга државне управе³¹) мора да има положен државни стручни испит.³² Такође службеници у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе (запослена лица која професионално обављају послове из надлежности аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе³³) морају да имају положен државни стручни испит.³⁴ При томе, и за државне службенике, као и за службенике запослене у аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе важи правило да правосудни испит замењује државни стручни испит.³⁵ То значи да лице које има положен правосудни испит може да постане државни службеник, односно службеник у аутономној покрајини или јединици локалне самоуправе иако нема положен државни стручни испит.

За правнике који раде у предузећима, установама и другим организацијама законодавац не захтева ни положен правосудни испит, нити тражи да имају државни стручни испит.

Пошавши од тога да је „положен правосудни испит један од најважнијих услова за стицање функција у правосудним органима и за рад у адвокатури”, законодавац се руководио идејом да је радно искуство на пословима за које се захтева положен правосудни испит релевантније од радног искуства на пословима за које се не захтева правосудни испит.³⁶ Из тог разлога је кандидатима који су радно искуство стицали у суду, тужилаштву, правобранилаштву и адвокатури излазак на правосудни испит условљен краћим радни стажом него што је то случај са правницима који су радно искуство стицали на неком другом месту. За полагање правосудног испита законодавац је проценио да је потребно четворогодишње радно искуство на пословима правничке струке. Али за одређене категорије правника који су радно искуство стицали у правосудним професијама, тј. у професијама за чије обављање правосудни испит пред-

31) За појам државног службеника види члан 2. Закона о државним службеницима, *Службени гласник РС*, бр. 79/05, 81/05, 83/05, 64/07, 116/08, 104/09, 99/14 и 94/17.

32) Види члан 100. Закона о државним службеницима.

33) За појам службеника у аутономној покрајини, односно јединици локалне самоуправе, види члан 3. став 3 Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, *Службени гласник РС*, бр. 21/16 и 113/17.

34) Види члан 131. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе.

35) Види члан 101. Закона о државним службеницима и члан 131. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе.

36) Види: Архива Владе Републике Србије, *Образложење Предлога Закона о правосудном испиту*, Београд, децембар 1996, стр. 7.

ставља један од најважнијих услова законодавац је предвидео изузетак и дозволио им да полажу правосудни испит са двогодишњим правничким искуством.

Из изложеног се може закључити да се *ratio legis* члана 2. став 1. Закона о правосудном испиту огледа у потреби да се приликом оцене испуњености услова за полагање правосудног испита привилегују правници који су радно искуство стицали на пословима оних правничких професија за које је неопходан правосудни испит. Законодавац држи да је радно искуство у професијама за које се захтева правосудни испит меродавније (релевантније) него радно искуство у професијама за које тај испит није потребан.

У светлу изложеног, остаје да се размотри да ли би, у хипотези да су у време доношења Закона о правосудном испиту постојали јавни бележници и јавни извршитељи, законодавац та занимања третирао исто као и судије, тужиоце, адвокате и јавне правобраниоце. Другим речима, да ли између правника који су радно искуство стицали у суду, тужилаштву, правобранилаштву и адвокатури, с једне стране и правника који су радно искуство стицали у нотарској, односно извршитељској канцеларији, с друге стране, постоји сличност која би оправдала да се за приправнике из нотарских и извршитељских канцеларија у погледу радног стажа потребног за полагање правосудног испита предвиди изузетак који је предвиђен за судијске, тужилачке и адвокатске приправнике, као и за приправнике из државног правобранилаштва.

Јавни извршитељи су надлежни да одлучују о предлогу за извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности и да спроводе извршења (чл. 3, 4. и 493. ЗИО). Реч је о пословима из судске сфере, односно о пословима које су до увођења јавних извршитеља обављали судови.³⁷ У прилог тези да је професија јавног извршитеља правосудна професија може се истаћи још један аргумент: кључан услов који једно лице мора да испуни да би било именовано за јавног извршитеља јесте положен правосудни испит.³⁸ Додуше, Закон о извршењу и обезбеђењу из 2011. године, којим је у правни поредак Републике Србије уведена професија јавног извршитеља, није тражио да јавни извршитељ има положен правосудни испит.³⁹ Након реформе извршног поступка која је уследила 2016. године, као услов за именовање јавног извршитеља предвиђен је правосудни испит. Осим тога, Законом о извршењу

37) Види члан 3. став 1 Закона о извршном поступку из 2004. године.

38) Види члан 471. став 2, тач. 1. Закона о извршењу и обезбеђењу.

39) Види члан 313. Закона о извршењу и обезбеђењу из 2011.

и обезбеђењу из 2016. године предвиђено је да извршитељи који су именовани по одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу из 2011. године а немају положен правосудни испит могу наставити с радом уз обавезу да положи правосудни испит најкасније до 1. јануара 2018. године, као и да ће они који у остављеном року не положи правосудни испит бити разрешени.⁴⁰

Што се тиче јавних бележника, њима су поверени послови који су раније углавном били у судској надлежности. Срж нотарске делатности чини састављање и потврђивање исправа о правним пословима (нпр. сачињавање јавног тестаментa по казивању завештаоца, солемнизација уговора о доживотном издржавању и сл.).⁴¹ До увођења јавног бележништва исправе о правним пословима састављали су и потврђивали основни судови.⁴² Важећи текст Закона о ванпарничном поступку предвиђа да су за састављање и потврђивање исправа о правним пословима надлежни јавни бележници, а да судови могу обављати те послове само када је то предвиђено посебним законом⁴³ (нпр. судски тестамент⁴⁴). Такође, у градовима и општинама у којима нису именовани јавни бележници, исправе о правним пословима састављају и потврђују основни судови.⁴⁵ Поред послова који су везани за исправе, јавни бележници могу као повереници суда спроводити поједине ванпарничне поступке.⁴⁶ Од увођења јавног бележништва, кључни услов који неко лице мора да испуни да би било именовано за нотара јесте да има положен правосудни испит.⁴⁷

Из изложеног се може закључити да судија, с једне стране, и јавни бележник, односно јавни извршитељ, с друге стране, имају довољно сличних обележја која би налагала јавнобележнички и извршитељски приправници могу полагати правосудни испит под истим условима као и судијски приправници. Послови на којима нотарски и извршитељски приправници стичу радно искуство готово су идентични пословима на којима радно искуство стичу судијски приправници у ванпарничним и извршим одељењима. Осим

40) Види члан 548. Закона о извршењу и обезбеђењу.

41) Ближе о томе види: Дејан Ђурђевић, *Јавнобележничка делатност*, нав. дело, стр. 15 и даље.

42) Види чл. 164–185. изворног текста Закона о ванпарничном поступку, *Службени гласник РС*, бр. 25/82.

43) Види члан 164. Закона о ванпарничном поступку.

44) Види: 86. Закона о наслеђивању, *Службени гласник РС*, бр. 46/95, 101/03 и 6/15.

45) Види члан 58. Закона о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку, *Службени гласник РС*, бр. 55/14.

46) Види члан 30а Закона о ванпарничном поступку.

47) Види члан 25. став 1. тачка 4. Закона о јавном бележништву.

тога, и за нотара и за јавног извршитеља неопходан је положен правосудни испит. Следствено изложеном, сви они правно-политички разлози који су навели законодавца да за судијске приправнике предвиди двогодишње радно искуство као услов за полагање правосудног испита, важе и за јавнобележничке, односно извршитељске приправнике. То што у Закону није изричито предвиђено да правосудни испит може полагати лице које има две године радног искуства у канцеларији јавног бележника, односно јавног извршитеља, представља прикривену правну празнину. Пошто законодавац у време доношења Закона о правосудном испиту није ни могао предвидети посебно правило за полагање правосудног испита кандидата који су радили код јавних бележника и јавних извршитеља јер те професије тада нису постојале, та правна празнина сврстава у категорију накнадних (секундарних) правних празнина.⁴⁸

4.2. Попуњавање правне празнине

Правна празнина у Закону о правосудном испиту представља случај у којем се подударају утврђивање и попуњавање правне празнине.⁴⁹ Када се утврди да разлог (*ratio legis*) норме која је прописана за једну ситуацију постоји и за неку другу (неуређену) ситуацију, тиме не само да је утврђена правна празнина већ је и пронађена норма која ће се *per analogiam* применити на њено попуњавање. Закључак по којем опште правило о четворогодишњем радном искуству није примерено за јавнобележничке и извршитељске приправнике утемељен је на томе што је за сличну категорију кандидата (судијски приправници) прописано посебно правило о двогодишњем радном искуству. Следствено томе, приправници који су радно искуство стекли у нотарској и извршитељској канцеларији треба да буду сврстани међу кандидате којима се дозвољава да правосудном испиту приступе са двогодишњим радним искуством.

Министарство правде, судећи према његовим цитираним мишљењима, није ишло тим путем. У наведеним мишљењима Министарства правде нигде не стоји како је утврђено да постоји прав-

48) О подели на примарне (почетне) и секундарне (накнадне) правне празнине, види: Karl Larenz, Claus-Wilhelm Canaris, *Methodenlehre der Rechtswissenschaft*, нав. дело, стр. 199 и даље; Bernd Rütters, Christian Fischer, Axel Birk, *Rechtstheorie mit Juristischer Methodenlehre*, нав. дело, стр. 519 и даље; Радмила Васић, Миодраг Јовановић, Горан Дајовић, *Увод у право*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2018, стр. 364.

49) Ближе о томе: Владимир Водинелић, *Грађанско право. Увод у грађанско право и Општи део грађанског права*, Правни факултет Универзитета Унион у Београду – ЈП Службени гласник, Београд, 2014, стр. 181.

на празнина. Прећутно се пошло од тога да постоји правна празнина, а онда је та правна празнина попуњена аналогном применом одредбе која уређује радни стаж правника који су радно искуство стицали у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе.⁵⁰

Најопштије посматрано, аналогија подразумева да се на једну неуређену ситуацију примењује норма која уређује неку другу сличну ситуацију.⁵¹ Министарство правде је нашло да је положај нотарских и извршитељских приправника сличан положају приправника који су радили у државном органу, органу територијалне аутономије и локалне самоуправе. Због те сличности Министарство правде примењује на нотарске и извршитељске приправнике норму која уређује услове за полагање правосудног испита кандидата који су радно искуство стицали у државним органима, органима територијалне аутономије и јединицама локалне самоуправе.⁵²

Аналогија је логички метод који полази од тога да ако су две ситуације сличне по једном обележју да су сличне и по неком другом обележју.⁵³ За правилну примену аналогије кључно је утврдити када су нека уређена и неуређена ситуација сличне.⁵⁴ Нека обележја уређене и неуређене ситуације су истоветна, а по неким другим обележјима се разликују. Да би се правилно применила аналогија неопходно је да уређена и неуређена ситуација деле она обележја која су релевантна за правну норму коју би требало аналогно применити.⁵⁵ Између уређене и неуређене ситуације постојаће сличност која оправдава примену аналогије онда када *ratio legis* за уређену ситуацију одговара и за неуређену ситуацију.⁵⁶

50) Види: Архива Министарства правде, Мишљење Министарства правде бр. 011-00-00069/2015-05, 26. фебруар 2015. године и Архива Министарства правде, Мишљење Министарства правде бр. 011-00-00244/2016-05, 21. новембар 2016. године.

51) Види: Ђорђе Тасић, „Аналогија”, у зборнику: *Ђорђе Тасић – Избор расправа и чланака из теорије права*, нав. дело, стр. 380.

52) Види: Архива Министарства правде, Мишљење Министарства правде бр. 011-00-00069/2015-05, 26. фебруар 2015. године и Архива Министарства правде, Мишљење Министарства правде бр. 011-00-00244/2016-05, 21. новембар 2016. године.

53) Ближе о томе види: Живан Спасојевић, *Аналогија и тумачење. Прилог проучавању метода у приватном праву*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 1996, стр. 18.

54) Упореди: Радомир Лукић, *Увод у правне науке*, нав. дело, стр. 365, који истиче да правни проблем аналогно је управо састоји у томе да се одреди каква и у чему мора да буде сличност између два случаја да би се могла применити аналогија”.

55) Како аналогија може довести до погрешног закључка када је сличност између две ситуације утврђена на основу њихових ирелевантних обележја најбоље показује школски пример у којем је на основу тога што су Земља и Марс стеновите планете у Сунчевом систему изведен закључак да и на Марсу има живота као и на Земљи. Наведено према: Радмила Васић, Миодраг Јовановић, Горан Дајовић, *Увод у право*, нав. дело, стр. 368.

56) Види: Радомир Лукић, *Увод у правне науке*, нав. дело, стр. 365; Будимир Кошуткић,

Другим речима, аналогија ће бити исправна онда када су уређеној и неуређеној ситуацији заједнички они елементи због које је донета норма, јер само се у том случају може рећи да се приликом примене одређене законске норме ишло изван законског текста, али не и изван принципа закона.⁵⁷

Министарство правде је приликом примене аналогије узело у обзир следећа обележја различитих правничких професија: правну природу и положај субјеката код којих се обављају одређени послови (да ли су ти субјекти уставна категорија или нису), као и да ли је тим субјектима поверено вршење јавних овлашћења. Полазећи од тога, Министарство правде изводи два закључка:

1° да се нотарски и извршитељски приправници могу уподобити приправницима који су радно искуство стицали у државној управи, територијалној аутономији и јединицама локалне самоуправе јер им је поверено вршење јавних овлашћења;

2° да се нотарски и извршитељски приправници не могу уподобити приправницима који су радно искуство стицали у суду, јавном тужилаштву и адвокатури јер јавни бележници и јавни извршитељи нису уставна категорија, за разлику од судија, јавних тужилаца и адвоката који то јесу.

Из таквих закључака, даље би проистекло следеће:

1° *ratio legis* норме која предвиђа двогодишње искуство за приправнике из суда, јавног тужилаштва и адвокатуре огледа се у тежњи законодавства да их привилегује зато што су радили код субјеката који су уставна категорија;

2° *ratio legis* норме која предвиђа трогодишње искуство за приправнике из државне управе, територијалне аутономије и локалне самоуправе огледа се у тежњи законодавства да их привилегује зато што су радили код субјеката којима је поверено вршење јавних овлашћења.

Да је овакво схватање о *ratio legis*-у Закона о правосудном испиту потпуно погрешно и да нема упориште у законском тексту, можемо показати на следећим примерима.

1° *Приправници који су радно искуство стицали у државном правобранилаштву*. Њима је за полагање правосудног испита довољно двогодишње радно искуство. Државно правобранилаштво

Основи науке о држави и праву, нав. дело, стр. 242; Радмила Васић, Миодраг Јовановић, Горан Дајовић, *Увод у право*, нав. дело, стр. 369. Упореди: Франц Бидлински, *Правна методологија*, нав. дело, стр. 78: „Меродавна сличност (аналогија) између текстуално непримењивог правила и случаја о коме се говори, ствара се тако што сврха првог одговара другом”.

57) Упореди: Ђорђе Тасић, „Аналогија”, у зборнику: *Ђорђе Тасић – Избор расправа и чланака из теорије права*, нав. дело, стр. 381, који каже да аналогија „прелази одредбе које садрже текстови, али не прелази и позитивно право”.

није уставна категорија као што су суд, тужилаштво и адвокатура.⁵⁸ Да је *ratio legis* норме која предвиђа двогодишње искуство за одређене приправнике тежња законодавца да их привилегује зато што су радили код субјеката који су уставна категорија, онда приправници који су радно искуство стицали у државном правобранилаштву не би били обухваћени нормом која се односи на судијске, тужилачке и адвокатске приправнике.

2° Приправници који су радно искуство стицали у државној управи, територијалној аутономији и локалној самоуправи. Државна управа, територијална аутономија и локална самоуправа су уставне категорије.⁵⁹ Да је законодавац прописивањем двогодишњег радног искуства хтео да привилегује све приправнике који су радили код субјеката који су уставна категорија, онда би приправнике из државне управе, територијалне аутономије и локалне самоуправе обухватио нормом која се односи на судијске, тужилачке и адвокатске приправнике.

3° Приправници који су радно искуство стицали у предузећима и установама којима су поверена јавна овлашћења. Држава може поједина јавна овлашћења законом поверити предузећима, установама, организацијама и појединцима.⁶⁰ Приправници који су радно искуство стицали у предузећу или установи којој је поверено вршење јавног овлашћења морају да имају четири године радног искуства да би приступили правосудном испиту. Да је *ratio legis* норме која предвиђа трогодишње искуство за одређене приправнике тежња законодавца да их привилегује зато што су радили код субјеката којима су поверена јавна овлашћења, онда би се у закону правила разлика између приправника који су радили у предузећима и установама којима су поверена јавна овлашћења и приправника који су радно искуство стицали у предузећима и установама којима нису поверена јавна овлашћења.

Изложени примери недвосмислено указују на то да Министарство правде није исправно применило аналогију. Елементи на основу којих је Министарство правде утврдило сличност између

58) Државно правобранилаштво се посредно помиње у члану 138. став 1. Устава Републике Србије (*Службени гласник РС*, бр. 98/06) који каже да заштитник грађана, између осталог, контролише рад органа надлежног за заштиту имовинских права и интереса Републике Србије. Ако би овакво помињање државног правобранилаштва у Уставу Републике Србије представљало довољан аргумент да се оно сматра уставном категоријом, онда би се и јавни бележници, односно јавни извршитељи могли сматрати уставном категоријом. Наиме, Устав Републике Србије у члану 137. став 2. предвиђа да се поједина јавна овлашћења могу поверити појединцима, а јавни бележници и јавни извршитељи су управо то – појединци којима су поверена јавна овлашћења.

59) Види чл. 136–137. и 176–193. Устава Републике Србије.

60) Види члан 137. став 2. Устава Републике Србије.

уређених ситуација и неуређене ситуације која се односи на јавно-бележничке и извршитељске приправнике, а који се тичу уставног положаја и правне природе субјеката код којих одређени приправник стиче радно искуство, нису релевантни за примену члана 2. става 1. Закона о правосудном испиту. Када је уређивао услове за полагање правосудног испита, законодавац се руководио врстом послова који се обављају у одређеним професијама (да ли су у питању правосудни послови или нису), као и чињеницом да се за бављење одређеном правничком професијом захтева правосудни испит. Те две околности представљају елементе релевантне за примену члана 2. став 1. Закона о правосудном испиту. Да је Министарство правде узело у обзир те релевантне елементе и да је ситуације уређене законом поредило са ситуацијама које нису уређене законом кроз призму тих елемената, онда би дошло до правилног закључка да неуређеним ситуацијама, које се тичу нотарских и извршилачких приправника, одговара циљ и разлог норме која је предвиђена за судијске, тужилачке и адвокатске приправнике. Из тога би даље проистекло да нотарским и извршитељским приправницима треба да буде довољно двогодишње радно искуство да би могли приступити правосудном испиту.

5. ЗАКЉУЧАК

Закон о правосудном испиту је донет 1997. године и није мењан иако су након његовог ступања на снагу у правни поредак Републике Србије уведене нове правничке професије: јавни бележник и јавни извршитељ. У примени Закона о правосудном испиту нове правосудне професије нису добиле праведан третман. Иако приправници из јавнобележничких канцеларија и канцеларија јавних извршитеља обављају правосудне послове у правосудним професијама за које се захтева положен правосудни испит, они нису уподобљени приправницима из најсличнијих правосудних професија (судијски приправници), већ се на њих примењује правило које важи за приправнике који су радно искуство стицали у правничким професијама (државна управа, територијална аутономија и локална самоуправа) које не обављају правосудне послове и за које се не тражи правосудни испит. С обзиром на изнето требало би да се измени Закон о правосудном испиту како би нове правосудне професије добиле праведан третман у погледу оцене испуњености услова за полагање правосудног испита.

ЛИТЕРАТУРА

- Бидлински Франц, *Правна методологија*, ЦИД, Подгорица, 2011.
- Бодирога Никола, *Теорија извршног поступка*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2012.
- Васић Радмила, Јовановић Миодраг, Дајовић Горан, *Увод у право*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд 2018.
- Водинелић Владимир, *Грађанско право. Увод у грађанско право и Општи део грађанског права*, Правни факултет Универзитета Унион у Београду – ЈП Службени гласник, Београд, 2014.
- Ђурђевић Дејан, *Јавнобележничка делатност*, Досије студио, Београд, 2014.
- Живановић Тома, *Систем синтетичке правне филозофије*, САНУ, Београд, 1959.
- Кошутић Будимир, *Основи науке о држави и праву*, Виша школа унутрашњих послова, Београд, 1982.
- Лукић Радомир, *Методологија права*, Научна књига, Београд, 1983.
- Спасојевић Живан, *Аналогија и тумачење. Прилог проучавању метода у приватном праву*, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 1996.
- Тасић Ђорђе, „Аналогија”, у зборнику: *Ђорђе Тасић – Избор расправа и чланака из теорије права* (приредио: Радомир Лукић), САНУ, Београд, 1984.
- Тасић Ђорђе, „Има ли празнина у праву и законима?”, у зборнику: *Ђорђе Тасић – Избор расправа и чланака из теорије права* (приредио: Радомир Лукић), САНУ, Београд, 1984.
- Kramer Ernst, *Juristische Methodenlehre*, Verlag Beck, Manz, Stämpfli Verlag, München-Wien-Bern, 2016.
- Larenz Karl, Canaris Claus-Wilhelm, *Methodenlehre der Rechtswissenschaft*, Springer Verlag, Berlin-Heidelberg- New York, 1995.
- Pawlowsky Hans-Martin, *Methodenlehre für Juristen. Theorie der Norm und des Gesetz*, C. F. Müller Juristischer Verlag, Heidelberg, 1991.
- Rüthers Bernd, Fischer Christian, Birk Axel, *Rechtstheorie mit Juristischer Methodenlehre*, C. H. Beck, München, 2016.

Прописи

- Закон о адвокатури, *Службени гласник РС*, бр. 31/11, 24/12.
- Закон о ванпарничном поступку – ЗВП, *Службени гласник СРС*, бр. 25/82 и 48/88 и *Службени гласник РС*, бр. 46/95, 18/05, 85/12, 45/13, 55/14 и 6/15.

- Закон о ванпарничном поступку, *Службени гласник СРС*, бр. 25/82.
- Закон о државним службеницима, *Службени гласник РС*, бр. 79/05, 81/05, 83/05, 64/07, 116/08, 104/09, 99/14 и 94/17.
- Закон о државном правобранилаштву, *Службени гласник РС*, бр. 55/14.
- Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, *Службени гласник РС*, бр. 21/16 и 113/17.
- Закон о извршењу и обезбеђењу – ЗИО, *Службени гласник РС*, бр. 106/15, 106/16, 113/17.
- Закон о извршењу и обезбеђењу из 2011. године, *Службени гласник РС*, бр. 31/11, 99/11.
- Закон о извршном поступку из 2004. године, *Службени гласник РС*, бр. 125/04.
- Закон о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку, *Службени гласник РС*, бр. 55/14.
- Закон о јавном бележничтву – ЗЈБ, *Службени гласник РС*, бр. 31/11, 85/12, 19/13, 55/14, 93/14, 121/14, 6/15 и 106/15.
- Закон о јавном тужилаштву, *Службени гласник РС*, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 78/11, 8/12, 101/11, 38/12, 121/12; 101/13, 111/14, 117/14, 106/15, 63/16.
- Закон о наслеђивању, *Службени гласник РС*, бр. 46/95, 101/03 и 6/15.
- Закон о оверавању потписа, рукописа и преписа из 1993. године, *Службени гласник СРС*, бр. 39/93.
- Закон о правосудном испиту – ЗПИ, *Службени гласник РС*, бр. 16/97.
- Закон о судијама, *Службени гласник РС*, бр. 116/08, 58/09, 104/09, 101/10, 8/12, 121/12; 124/12, 101/13, 111/14, 117/14, 40/15, 106/15, 63/16, 47/17.
- Устав Републике Србије, *Службени гласник РС*, бр. 98/06.

Извори

- Архива Владе Републике Србије, *Образложење Предлога Закона о правосудном испиту*, Београд, децембар 1996.
- Архива Министарства правде, Мишљење Министарства правде бр. 011-00-00069/2015-05, 26. фебруар 2015. године.
- Архива Министарства правде, Мишљење Министарства правде бр. 011-00-00244/2016-05, 21. новембар 2016. године.

Dejan B. Djurdjevic

THE NEW JUDICIAL PROFESSIONS AND THE CONDITIONS FOR TAKING THE BAR EXAM

Resume

This paper is devoted to the practical application of the current and dated Serbian Bar Examination Act of 1997 (BEA) to the members of the newly introduced judicial professions, that is, to public notaries and public enforcement officers. The key requirement for taking the bar exam in Serbia is to have sufficient working experience in judiciary. The length of the demanded experience depends of the type of the judicial profession in which the experience was acquired. There is no mention of public notaries and public enforcement officers in the BEA, since these professions have been introduced in Serbia only recently. Therefore, the Ministry of Justice has established a practice of equating the working experience which was acquired in the offices of public notaries or public enforcement officers, with the experience of working in state bodies, bodies of territorial autonomy or local governments. The author offers a thorough analysis of the existing practical application of the BEA, and addresses a number theoretical problems concerning legal lacunae and the use of analogy in legal reasoning.

Keywords: analogy, public notary, public enforcement officer, bar examination, lacuna

---

* Овај рад је примљен 26. октобра 2018. године, а прихваћен на састанку Редакције 3. децембра 2018. године.